

NEGYVENÉVES A CELELALTE CUVINTE

Saját szavakkal (2.)

Beszélgetés Călin Pop énekes-gitárossal

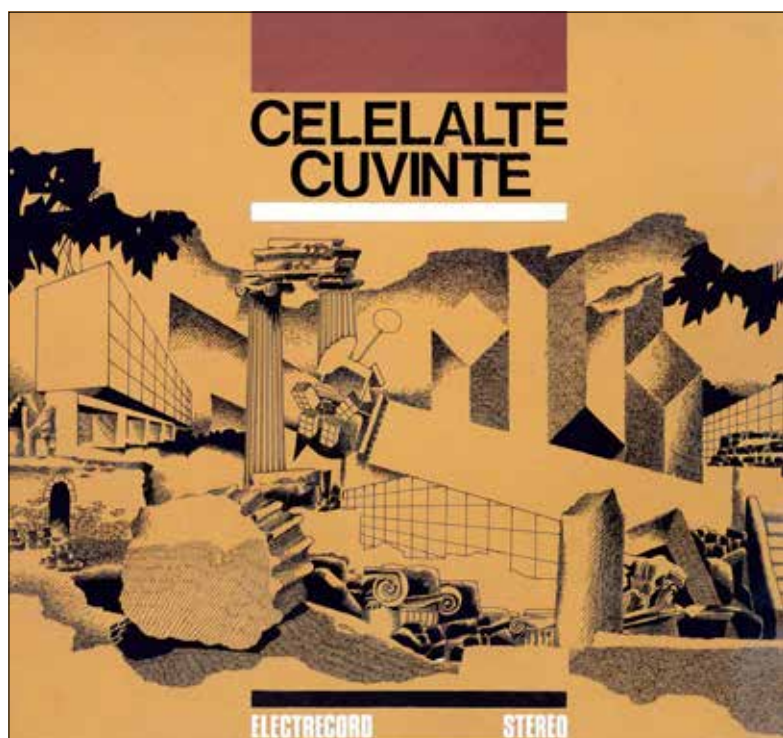
Az ismert váradi rockegyüttes, a Celelalte Cuvinte negyvenedik születésnapját ünnepli decemberben. Precízen datálható a születése: 1981. december 11. **Călin Pop** énekes-gitárossal, a Celelalte Cuvinte frontemberével az évforduló előtt beszélgettünk, és nem „más szavakkal”, hanem a sajátjaival mesélt az elmúlt négy évtizedről.

*Mottó: „A szavak, melyeket olykor kiejtünk, nem tudják kifejezni azt, amit érzünk.”
(Celelalte Cuvinte)*

– Mikor volt az a pillanat vagy az a periódus, amikor úgy éreztétek, hogy befutottatok?

– Nem tudom pontosan, de a befutáshoz nagyon fontosak voltak a Kolozsvári Rádió-nál készült felvételek. A dalok felkerültek a lis-

A „kockás”
lemezborító

tákra, melyeket, meglepetésszerűen, főleg temesváriak szavaztak meg. Sokan hallgatták akkoriban a Kolozsvári Rádiót és a zenei műsorait. A befutást talán akkor éreztük először, amikor megjelent lemezen a *Iarbă prin păr*, és főleg az *Un sfârșit e un început*. A *Dacă vrei*-nek eleinte nem volt sikere, később került a köztudatba.

– *Ha nem lett volna Florian Pittiș, szerintem akkor is befutottatok volna, csak picit később...*

– Igen, nehezebb lett volna. Talán pár év... Ha ő nincs, nem kerülünk fel a *Formații rock nr. 8*-ra, ami már ígéret volt egy önálló lemez megjelenésére. A belépést biztosította az Electrecordhoz. Ott volt az első megjelenésünk, de nem minden csapat kapott kötelezően esélyt egy lemezre. Például a nagyváradi Miraj, amelyiknek egy dala volt, és azzal is maradtak. Amint azt jól tudod, van egy dalunk Pittiș emlékére a *Stem* című lemezünkön: az *Ultima*.

– *Amikor az Electrecordnál megjelentek a lemezeitek, volt részetek cenzúrában?*

– Elég kis mértékben. Problémájuk volt például a lemez borítójával. Amikor a lemez felvételei készültek, összebarátkoztunk Alexandru Andriesszel. Ő egy picit félnék, hipochonder úriember, rendkívül különleges humorérzéke van. Csodálatos a lelkivilága is. Őt kértük meg, hogy készítse el a lemezünk borítóját, hiszen tudtuk, hogy dizájnnal és építészettel is foglalkozik. Olyan borítót akartunk, ami nekünk is tetszik. Ő megcsinálta, viszont elutasították. Ezt is föltettük a Facebookra. Egyik napról a másikra újat kellett készítenie. Így jelent meg a „kockás” lemez. Eleinte gyengének tűnt, ám később zseniálisnak éreztük. Úgy érzem, hogy a zene szentelte meg a borítót. Volt részünk cenzúrában a szöveget illetően is. A *Părăul* című dalunkban eredetileg az szerepelt, hogy „meztelen lány (fata goală)”. Azt mondták nekünk: „Öltöztessétek fel!” Így lett belőle „felria-

(folytatás a következő oldalon)

Saját szavakkal (2.)

(folytatás az előző oldalról)

▷ dó lány (tresărând o fată)”. Ennyi. A cenzorok nem voltak kellően intelligensek ahhoz, hogy a szövegeink iróniáját és utalásait megérezzék.

– *Ha jól tudom, az összes albumotok különböző lemezkiadóknál jelent meg. Mi erre a magyarázat?*

– Nem volt hogyan másképp. Külföldön is ugyanígy működik a dolog. Az előadók összevesznek egy kiadóval, és átmennek a másikhoz. Volt is egy anekdota erről: amikor egy japán úriember a kulturális minisztériumból el látogatott hozzánk, a bemutató után azt mondta Daniela Caraman-Foteának (az Electrecord egykori művészeti igazgatója – szerk. megj.): „Asszonyom, le vagyok nyugözve! Az önök lemezkiadója az egyik legnagyobb az ország-

Az együtt játszás
öröme: Marius
és Călin Pop

ban!” Az is volt, hiszen az egyetlen volt! Ha-ha... 1990-ig csak az Electrecord létezett. Utána keresgeltünk, és általában azokat választottuk, akiket ismertünk. Úgy cseleztük ki a dolgokat, ahogyan tudtuk. Lényegében ezek a dolgok is az adott korszakot jellemezték. Akkor voltak a „nagy privatizációk”. A *Se lasă rău* felvételei borraivalóként, feketén lettek kifizetve. Utána jött a lengyel kiadó, a Vivo... Volt egy szerződésünk Dorian Ciubuckal is öt lemezre, de megszakítottuk az együttműködést, mert ő nem tartotta be a szerződést. Ha találtunk volna egy komoly, jó kiadót, azal dolgoztunk volna végig... A Zone Records például már rég megszűnt, újra ki kellett adnunk az *Ispitát* CD-n, mert addig csak kazettán jelent meg, így írtunk alá a Rotonnal.

– *Vannak kiadatlan dalaitok, amelyek nem jelentek meg eddig egy lemezen sem? Gondoltok arra, hogy kiadjátok őket?*

– Már meg is tettük! Vannak régi témák és ötletek, amiket mai köntösbe öltöztettünk, korszerűbb mentalitás szerint. Voltak olyan dalok is, amiket nem vettünk fel. Volt úgy, hogy a Bukaresti Rádiónál csak egyet vettünk fel, ez volt a *Zâmbet viclean*, Marcel Breazu szerzeménye, a csapat viszont nem érezte annyira jellemzőnek, átütőnek, és ezért nem játsszuk. Lezem megjelenés előtt, a koncertjeink alapján mi már tudtuk, hogy mely szerzemények a közönségkedvencek. Ezért az első másfél lemeznek hatalmas átütő ereje volt. Az első önálló nagylemezünk talán a legjobb dalainkat tartalmazza. A következőre már az került, ami az előzőkről lemaradt. Igaz, közben megjelentek a billentyűk, és más, erősebb megvilágításba helyezték azokat a kompozíciókat is. Például a *Comoara* már a „kockás” korszakból való volt, és sűrűn elő is adtuk.

– *Mint minden kapcsolatban, egy zenekar életében is megjelenik, megjelenhet valamilyen válság. A negyven év alatt nálatok voltak-e válságos időszakok?*

– Igen, átmentünk ilyesmin. Miután megjelent az *Ispita* című lemezünk, '97 után, amikor feltűnt egy csomó olyan „együttes”, amelyek play-backról nyomta, csak a CD-jüket vitték, a rockegyüttesek pedig nem nagyon voltak kelendők a fesztiválokon. Az egész országot ellepték az ingyenes események, sör- és kolbászfesztiválok vagy olyanok, amelyeket magánrádió- és -tévétársaságok szerveztek.

A zenekar
Temesváron,
1982-ben

Ebben a közegben bennünket nagyon kevesen kerestek meg. A szoftok megjelenése előidézte azt, mivel elég drágák voltak, hogy a producerek ne fizessék ki az úgynevezett „művészeknek” a felvételeiket, erre szoktatták őket... Ezenkívül volt pár haláleset a tagok családjában, ezek miatt is ritkultak a találkozások, a próbák. Megpróbáltuk önállósítani magunkat anyagilag, ugyanis a '90-es évek elején az együttesnek banki adósságai voltak, ezért maradt meg a zene hobbiként. Volt vagy öt-hat év, kb. 2003-ig, amikor nagyon keveset koncerteztünk, és ritkán is találkoztunk. 2003-ban volt egy visszatérő bulink Bukarestben, az Arenele Romanéban, amire nagyon sokan jöttek el, és visszaadták az önbizalmunkat. A 25 éves jubileumi koncertünk után pedig egyre több felkérést kaptunk. Úgy érzem, hogy ez az említett periódus válságos időszak volt, de nemcsak számunkra, hanem az egész rockzenei élet számára világszerte. Viszont türelemmel, ambícióval, a zene iránti szeretettel és alázattal sikerült átvészelnünk ezt is.

– Az egyedüli vagy a csapatból, akinek önálló albumai is megjelentek. Hogyan viszonyultak ehhez a többiek? Beszélgetetek-e valaha is erről? Nekik szándékukban áll-e szólólemezt megjelentetni?

– Nem tudom... Örölnék és szeretném, ha nekik is lennének szólólemezeik. Szerintem a kollégáim nem akarnak ilyet megjelentetni. Ez nálam is játékként kezdődött, semmiképpen sem azért, hogy elhagyjam a csapatot. Voltak kisebb örvények, elégedetlenkedések, de lényegében őket nem igazán érdekli, hogy én miket csinálok egyedül mindaddig, amíg az együttes munkáját ez nem befolyásolja. Aki ezt nem értette meg, az a partvonalon kívülre került.

– Tibi Pop ma már nem tagja a Cealalte Cuvinténak, Marius Pop pedig igen. Hogyan jutottatok ide? Mennyire volt nehéz Tibinek

kilépni, és mennyire volt könnyű Mariusnak belépni az együttesbe?

– Nem hiszem, hogy nagyon fájdalmas volt Tibi számára ez a szakadás, ő választotta ezt. Ebből az együttesből soha senkit nem rúgtak ki. Radu Manafut sem. Mariusszal pedig viszontértünk ahhoz a felálláshoz, amellyel az első sikereinket elértük. Az ő jövetele meszesemenőig a legjobb húzásunk volt. Marius már az édesanyja hasában is a mi zenénket hallgatta, azt hiszem, ő az egyedüli, aki ilyen jól megérti a zenénket és a dalaink mondanivalóját. Az ő korosztályában Marius Európa egyik legjobb gitárosa. Olykor poénkodunk vele, hogy most egy olyan dalt játszunk, amit az anyja méhében hallott először.

– Még a Sonvest rádiós időkben ismertem meg Mariust. Félénk, jó érzésű kisfiú volt. Aztán később élőben játszott a rádióstúdióban, és kollégámmal, Daniel Tivadarral azt vettük észre rögvést, hogy rendkívül tehetséges. Te mikor érezted ezt vele kapcsolatban?

– Amikor 11-12 éves volt, még csak játszadozott a gitáron. Nirvanát játszott, ilyesmit... Aztán amikor 15-16 éves korában megalapította az első csapatát, a Graalt, akkor láttam és éreztem, hogy tud „zúzni”. Sokszor kért arra, hogy segítsek neki. A szólók alapjait mutattam meg neki, de hagytam, hogy magától fejlődjön. Amikor már közel volt a 17. életéhez, éreztem, hogy sokra fogja vinni.

– Ha még emlékszel, néhány éve viccelődtünk, hogy most még ő Marius, a híres Călin Pop fia, ám eljön majd az idő, amikor te leszel Călin, a híres Marius Pop apja...

– Ja, persze... ha-ha... Marius egy new-entry, friss vér, szinte zöldfülű az itteni rockzenében. A Smiley-közönség már régebben ismeri őt, ám nem nagyon tudnak munkásságának progresszív, fúziós jazz oldaláról. Nagyon örülök, hogy megjelentettük azt a közös albumot! Azt hiszem, megtanulta, hogy az átadott energia többet számít, mint a hangjegyek száma.

– Előfordult valaha, hogy a színpadon elfelejtetted a szöveget?

– Ha-ha, volt ilyen! Azt hiszem, ezt az érzést te is ismered, egyszer épp te konferáltál föl bennünket a Szakszervezetek Művelődési Házában, amikor ez veled is előfordult... Többször megtörtént velem is. Improvizálok, elfelejtek egy versszakot, látom, hogy Marcel, a szövegírónk, szúrósan rám néz...

(Folytatjuk)

Dajka Attila